

Bruxelles, 18 februarie 2019
(OR. en)

6153/19

CFSP/PESC 96
DEVGEN 23
CLIMA 43
COPS 31
ENV 115
ONU 10
RELEX 105

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Subiect:	Diplomația în domeniul climei – concluzii ale Consiliului (18 februarie 2019)

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind diplomația în domeniul climei, astfel cum au fost adoptate cu ocazia celei de a 3673-a reuniuni a Consiliului desfășurate la 18 februarie 2019.

CONCLUZIILE CONSILIULUI PRIVIND DIPLOMAȚIA ÎN DOMENIUL CLIMEI

Consiliul a adoptat următoarele concluzii:

Nevoia urgentă de a crește nivelul mondial de ambiție, de a consolida multilateralismul, precum și de a pune în aplicare în mod eficace Acordul de la Paris

1. Schimbările climatice reprezintă o amenințare directă și existențială care nu va cruța nicio țară. Lumea se confruntă deja cu multiple efecte devastatoare ale schimbărilor climatice, însă acțiunile pentru a le opri rămân insuficiente. Conform secretarului general al Organizației Națiunilor Unite și precum a fost confirmat fără echivoc de Raportul special al IPCC privind încălzirea globală cu 1,5 °C, lumea nu acționează suficient de rapid pentru a preveni perturbări climatice ireversibile și catastrofice. În acest context, consolidarea răspunsului mondial la amenințarea reprezentată de schimbările climatice în contextul dezvoltării durabile, precum și a eforturilor de eradicare a sărăciei reprezintă chestiuni de extremă urgență. Prin urmare, Uniunea Europeană este hotărâtă să contribuie la creșterea nivelului mondial de ambiție și să joace un rol de lider în desfășurarea de acțiuni climatice accelerate pe toate fronturile și recunoaște faptul că schimbările climatice au implicații grave pentru securitatea și stabilitatea internațională.
2. UE reafirmă angajamentul său ferm față de Acordul de la Paris ca element esențial al cadrului multilateral care reglementează acțiunea globală de combatere a schimbărilor climatice. Consiliul felicită președinția celei de a 24-a Conferințe a părților la Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (COP 24) pentru găzduirea unei conferințe încununată de succes în Polonia și salută rezultatul pozitiv al acesteia, și anume „cadrul unic de reglementare de la Katowice”, care oferă Acordului de la Paris instrumentele necesare pentru a servi drept o platformă eficace, operațională și transparentă pentru abordarea celor mai urgente provocări globale și oferă un impuls puternic tuturor țărilor pentru a realiza progrese, precum și pentru a spori nivelul mondial de ambiție în domeniul climei. UE este pregătită să comunice sau să actualizeze CSN-urile sale până în 2020, astfel cum s-a convenit la Paris, ținând seama de eforturile suplimentare colective necesare și de acțiunile întreprinse de toate părțile.

3. UE reprezintă un exemplu de urmat, transformând obiectivele sale ambițioase pentru 2030 în acțiuni și acte legislative concrete. Recunoscând necesitatea unui nivel mondial de ambiție sporit, UE a început, de asemenea, să schițeze viziunea sa pentru căile de asigurare a tranziției pe termen lung către un viitor neutru din punct de vedere climatic, în conformitate cu Acordul de la Paris. Provocarea noastră este de a realiza acest obiectiv, asigurând totodată o tranziție echitabilă pentru toți, astfel încât nimeni să nu fie lăsat în urmă.
4. Consiliul îndeamnă toate țările să participe la această creștere necesară a nivelului mondial de ambiție, impulsionată de constatările celui mai recent raport al IPCC și de dialogul Talanoa, demonstrând o hotărâre colectivă reînnoită de a realiza obiectivele Acordului de la Paris, în special de a limita încălzirea globală la un nivel cu mult sub 2°C și de a depune eforturi de limitare a creșterii temperaturii la 1,5 °C.
5. Schimbările climatice ne vizează pe toți: state, organizații, sectorul privat și cetățeni, iar toate părțile interesate au un rol de jucat. Prin urmare, acțiunile concertate și transformatoare trebuie extinse la niveluri de guvernare multiple, iar actorii nestatali și autoritățile regionale și locale joacă un rol esențial în combaterea schimbărilor climatice, precum și în punerea în aplicare a unor soluții ambițioase pe teren. De asemenea, continuarea mobilizării și a redirectionării finanțărilor necesare dintr-o gamă largă de surse, incluzând noii contribuatori, va avea un rol esențial în tranziția către economii cu emisii reduse și reziliente la schimbările climatice.

Clima, pacea și securitatea

6. Consiliul este convins că schimbările climatice acționează ca un factor de multiplicare a amenințărilor și, din ce în ce mai mult, ca o amenințare de sine stătătoare, cu implicații grave pentru pacea și securitatea din întreaga lume. Consiliul recunoaște că cei mai săraci și cei aflați în cele mai fragile și vulnerabile situații sunt cei mai expuși și cei mai puțin capabili să reacționeze la schimbările climatice sau să se adapteze la acestea. Pe lângă piloni precum atenuarea și adaptarea, consolidarea rezilienței, securitatea alimentară și nutrițională, reducerea riscului de dezastre, prevenirea conflictelor și dezvoltarea durabilă, în special managementul durabil al cererii de energie, precum și gestionarea și utilizarea resurselor naturale și a soluțiilor bazate pe natură reprezintă piloni de bază ai gestionării riscurilor în ceea ce privește schimbările climatice. Integrarea unei perspective de securitate în cadrul tuturor acestor procese, asigurând totodată o participare favorabilă incluziunii, este fundamentală pentru a atenua efectele destabilizatoare ale schimbărilor climatice și impactul negativ al acestora asupra îndeplinirii obiectivelor de dezvoltare durabilă.
7. Consiliul este profund îngrijorat de deteriorarea biodiversității globale, a resurselor hidrice ale lumii și a ecosistemelor, precum și de amenințările în creștere reprezentate de degradarea terenurilor, de deficitul de apă, de riscurile legate de apă și de fenomenele extreme legate de apă. Constatarea Consiliului Arcticii cu privire la faptul că Arctica se încălzește de peste două ori mai rapid decât media la nivel mondial reprezintă o îngrijorare deosebită, având consecințe grave pe plan mondial. Consiliul reamintește angajamentul UE de a-și consolida sprijinul pentru protecția mediului arctic, inclusiv prin reducerea poluanților atmosferici, în special a negrului de fum. Consiliul sprijină eforturile internaționale cuprinzătoare și concertate de abordare a consecințelor legate de apă ale schimbărilor climatice, în conformitate cu concluziile sale din noiembrie 2018 privind diplomația în domeniul apei. Consiliul încurajează întreprinderea de acțiuni climatice în favoarea oceanelor, inclusiv prin soluții bazate pe natură vizând zonele de coastă și cele marine, în cadrul unor strategii pe termen lung relevante vizând emisii scăzute. Consiliul subliniază importanța cooperării transfrontaliere dintre statele membre și țări partenere, în special cu privire la evaluarea impactului asupra mediului la nivel transfrontalier, precum și la evaluări ale securității, incluzând securitatea nucleară.

8. Consiliul salută evenimentul la nivel înalt organizat de Înalțul Reprezentant/vicepreședintele Comisiei la 22 iunie 2018, care a subliniat atât caracterul urgent, cât și importanța abordării riscurilor reprezentate de schimbările climatice pentru securitate și pace. Participanții au adus în discuție multiplele amenințări reale și potențiale la adresa securității care derivă din schimbările climatice și au atras atenția asupra responsabilității colective de a anticipa efectele respective, de a se pregăti pentru acestea și de a le atenua. Consiliul salută desfășurarea de evenimente ulterioare, pe baza inițiativelor existente precum Inițiativa privind securitatea planetei și Reuniunea la nivel înalt privind apa de la Budapesta din 2019.

9. Consiliul invită Înalțul Reprezentant, Comisia și statele membre ale UE să asigure că instrumentele de prevenire a conflictelor, precum sistemul UE de alertă timpurie în caz de conflict, țin seama de provocările în materie de securitate legate de efectele adverse ale schimbărilor climatice și de factorii de risc pentru mediu și să consolideze legăturile dintre alertele timpurii și acțiunile timpurii în toate domeniile de politică, inclusiv evaluările riscurilor și ale impactului, precum și strategiile din domeniu. De asemenea, Consiliul invită actorii din domeniul securității și al apărării din UE să sporească gradul de conștientizare cu privire la riscurile în materie de securitate legate de schimbările climatice.

10. Consiliul salută accentul sporit pus pe implicațiile în materie de securitate ale schimbărilor climatice în cadrul Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, inclusiv prin dezbaterile dedicate acestui subiect care au avut loc la 11 iulie 2018 și la 25 ianuarie 2019, în cursul președinției Suediei și, respectiv, a Republicii Dominicane. Consiliul salută măsurile de consolidare a unor astfel de lucrări în cadrul structurilor ONU, printr-un mecanism inițial specific de abordare a riscurilor în materie de securitate legate de climă. Consiliul continuă să încurajeze CSONU și sistemul Națiunilor Unite să creeze o bază de informații cuprinzătoare pentru CSONU cu privire la riscurile în materie de securitate legate de climă, să integreze pe deplin factorii de risc pe termen scurt și lung pentru climă și mediu în evaluarea și gestionarea amenințărilor la adresa păcii și a securității la nivel de țară, la nivel regional și la nivel internațional, precum și să se bazeze pe cunoștințele de specialitate ale întregului sistem al ONU pentru a găsi răspunsuri operaționale la respectivele riscuri și pentru a consolida misiunile ONU de pe teren, de exemplu prin consolidarea mecanismelor de alertă timpurie existente.

2019: un an critic pentru acțiunile climatice și dezvoltarea durabilă la nivelul Organizației Națiunilor Unite

11. Sunt necesare în mod urgent acțiuni decisive suplimentare din partea tuturor părților. Consiliul așteaptă cu interes seria de evenimente la nivel înalt în sprijinul angajamentelor față de acțiuni climatice rapide și ambițioase la nivel mondial, care vor avea loc în 2019. Forumul politic la nivel înalt al Organizației Națiunilor Unite din iulie 2019 reprezintă o oportunitate prețioasă pentru a evidenția sinergiile dintre acțiunile climatice și punerea în aplicare a Agendei 2030, astfel cum s-a demonstrat și în raportul special al IPCC privind încălzirea globală cu 1,5 °C, în special legăturile dintre obiectivele 13 și 16, precum și pentru a promova punerea lor în aplicare. De asemenea, UE solicită tuturor partenerilor să participe la realizarea de contribuții substanțiale și pozitive la summitul privind clima al secretarului general al Organizației Națiunilor Unite intitulat „A Race We Can Win. A Race We Must Win” („O cursă pe care o putem câștiga. O cursă care trebuie câștigată”) din septembrie 2019, precum și la summitul privind obiectivele de dezvoltare durabilă care se va desfășura, de asemenea, cu ocazia deschiderii celei de a 74-a sesiuni a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite. UE consideră că un summit privind clima al secretarului general al ONU reprezintă o oportunitate esențială pentru a mobiliza voința politică de a crește nivelul mondial de ambiție pentru obiectivele Acordului de la Paris, precum și pentru a demonstra acțiuni transformatoare din partea guvernelor și a actorilor nestatali.

12. Acțiunile climatice și Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, Agenda de acțiune de la Addis Abeba și Cadrul de acțiune de la Sendai pentru reducerea riscurilor de dezastre trebuie să se consolideze reciproc. UE așteaptă cu interes anul 2019, drept anul pentru promovarea unei convergențe sporite, atât la nivel intern, cât și la nivel multilateral, între obiectivele de dezvoltare durabilă și agendele privind clima. UE solicită tuturor partenerilor să sprijine lucrările secretarului general al ONU în vederea unei mai mari alinieri între aceste acțiuni. UE va continua să susțină, să promoveze și să protejeze drepturile omului, egalitatea de gen, precum și capacitatea femeilor în contextul acțiunilor climatice.

13. De asemenea, UE își menține angajamentul de a maximiza contribuția în domeniul climei din partea altor procese multilaterale relevante, solicitând în special Organizației Aviației Civile Internaționale (OACI) să pună în aplicare în mod rapid o schemă eficientă de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională (CORSIA), asigurând totodată integritatea sa de mediu, și să convină asupra unui obiectiv pe termen lung în cadrul următoarei sale adunări. De asemenea, UE solicită Organizației Maritime Internaționale (OMI) să pună în aplicare strategia sa inițială vizând emisiile de gaze cu efect de seră, în conformitate cu obiectivele de temperatură ale Acordului de la Paris. UE salută intrarea în vigoare a Amendamentului de la Kigali la Protocolul de la Montreal la 1 ianuarie 2019, care contribuie la îndeplinirea obiectivelor Acordului de la Paris, și solicită celorlalte părți la Protocolul de la Montreal să ratifice acest amendament cât de curând posibil.

O cursă pe care o putem câștiga cu toții: strategia pe termen lung a UE

14. Consiliul recunoaște că pentru a limita încălzirea globală la un nivel cu mult sub 2°C și a depune eforturi de limitare a creșterii temperaturii la 1,5 °C sunt necesare o transformare rapidă și de amploare a societății, protecția mediului, precum și o tranziție economică în următoarele decenii. UE va prezenta o strategie ambițioasă pe termen lung până în 2020 în cadrul CCONUSC, având drept obiectiv asigurarea neutralității climatice, în conformitate cu dispozițiile Acordului de la Paris, și solicită tuturor părților la acord să transmită strategiile lor pe termen lung la timp.

15. UE va continua să coopereze și să facă schimb de experiențe și de bune practici cu partenerii săi în ceea ce privește accelerarea punerii în aplicare a unor politici ambițioase și eficiente, precum și planificarea prospectivă. UE evidențiază că este necesar, în mod deosebit, ca economiile G20, care reprezintă aproximativ 80 % din emisiile globale, să dea dovadă de calitate de lider și să prezinte strategii ambițioase pe termen lung până în 2020, în conformitate cu obiectivele pe termen lung ale Acordului de la Paris privind acțiunile climatice. Acțiunile climatice reprezintă deja o parte importantă a cooperării cu țările terțe, iar UE va intensifica dialogurile sale politice și diplomația în domeniul climei și al energiei pentru a se axa pe acțiuni și a-și încuraja partenerii strategici să accelereze tranziția către o economie circulară, neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei și rezilientă la schimbările climatice.

16. Consiliul remarcă că tranziția globală necesară de la combustibilii fosili va implica schimbări potențial semnificative ale echilibrului geopolitic, care pot avea implicații în ceea ce privește politica externă și de securitate pentru UE, după cum a indicat recent Comisia globală privind geopolitica transformării în materie de energie. Prin urmare, Consiliul salută viziunea strategică pe termen lung a Comisiei Europene pentru o economie prosperă, modernă, competitivă și neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei – „O planetă curată pentru toți”. Consiliul subliniază necesitatea de a axa discuțiile pe diferite căi de realizare a neutralității climatice, în conformitate cu Acordul de la Paris. Consiliul reamintește că este important să se țină cont îndeaproape de indicatorii științifici și de cei bazați pe date concrete, asigurând totodată o tranziție echitabilă prin luarea în considerare în mod corespunzător a circumstanțelor socioeconomice specifice, investind în soluții tehnologice inovatoare, capacitând cetățenii și actorii nestatali și asigurând o aliniere a acțiunilor în domenii-cheie, precum politica energetică și industrială, politica agricolă, cercetarea și politica financiară. Consiliul reamintește că stabilirea de tarife pentru emisiile de carbon și reforma subvențiilor pentru combustibilii fosili sunt măsuri esențiale pentru crearea și favorizarea unui mediu pentru corelarea fluxurilor de finanțare cu o direcție de evoluție către o dezvoltare sigură și durabilă, cu emisii reduse de gaze cu efect de seră și rezilientă la schimbările climatice.

Consolidarea în continuare a cooperării internaționale și a sprijinului internațional ale UE în materie de climă

17. Consiliul invită Comisia, Înalțul Reprezentant și statele membre să asigure că acțiunile climatice ale UE abordează întreaga gamă de provocări și consecințe. Dialogurile politice la toate nivelurile, precum și planurile de acțiune comune trebuie să includă acțiunile climatice. Înalțul Reprezentant și Comisia sunt încurajate să acorde atenția corespunzătoare acțiunilor climatice în programarea viitoare a cooperării financiare și tehnice cu țările partenere, inclusiv în cadrul următorului cadru financiar multianual.

18. UE și statele sale membre își mențin angajamentul de a continua intensificarea mobilizării finanțării internaționale a combaterii schimbărilor climatice, ca parte a obiectivului colectiv al țărilor dezvoltate de a mobiliza în comun 100 de miliarde USD pe an, până în 2020 și în continuare, în perspectiva anului 2025, în scopul atenuării și adaptării, dintr-o gamă largă de surse, instrumente și canale, atât publice, cât și private. Acestea își exprimă angajamentul față de obiectivul Acordului de la Paris de corelare a fluxurilor de finanțare cu o direcție de evoluție către o dezvoltare cu emisii reduse de gaze cu efect de seră și rezilientă la schimbările climatice, în contextul Planului de acțiune al Comisiei vizând finanțarea creșterii durabile. UE își va continua eforturile internaționale de a asigura o mobilizare financiară similară din partea altor parteneri și țări.

19. UE și statele sale membre recunosc importanța măsurilor și a acțiunilor de adaptare la efectele schimbărilor climatice, inclusiv prin consolidarea rezilienței și reducerea vulnerabilităților. În plus, aceasta subliniază importanța cooperării cu toate țările partenere în ceea ce privește adaptarea, în special în țările cel mai puțin dezvoltate și statele insulare mici în curs de dezvoltare (SIDS), care sunt deosebit de vulnerabile față de efectele schimbărilor climatice.
